

MINISTER ZDROWIA

GIS-EP-076-16-WE/08

2008-03-11

Warszawa, dnia.....

SEKRETARIA
Główny Prac. Senackich
wpłynęło dn. 14.03.08
nr 1893

Pan
Bogdan BORUSEWICZ
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 13.03.08

nr 1508 podpis... Borusewicz

[Handwritten signatures]

W związku z przekazaniem przy piśmie Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej znak BPS/DSK-043-172/08 z dnia 20 lutego 2008 roku oświadczeniem Pana Senatora Tadeusza Gruszki złożonym podczas 5 posiedzenia Senatu RP w dniu 7 lutego 2008 roku w sprawie zasadności obowiązkowego szczepienia dzieci uprzejmie informuję, co następuje:

Szczepienia ochronne są powszechnie uznawaną metodą zapobiegania chorobom zakaźnym. Wytworzona w ich wyniku odporność poszczepienna chroni bowiem przed zachorowaniem nie tylko osobę szczepioną, ale także w odniesieniu do wielu chorób zakaźnych zapewnia ochronę przed szerzeniem się choroby w całej populacji, gdyż wobec niewielkiej liczby osób podatnych na zakażenie w populacji (np. przy zaszczepieniu powyżej 95% populacji) uniemożliwia szerzenie się chorób zakaźnych. W odniesieniu do niektórych chorób umożliwiło to ich całkowite wykorzenienie (ospa prawdziwa, choroba Heinego-Medina w Europie) lub niemal zupełny brak zachorowań (odra, wirusowe zapalenie wątroby typu B u dzieci). Realizując upoważnienie ustawowe dla Ministra Zdrowia zawarte w przepisach o zwalczaniu chorób zakaźnych – obecnie art. 14 ust. 8 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz.U. Nr 126 poz. 1384, z późn. zm.) kolejni Ministrowie Zdrowia określali szczepienia obowiązkowe, tj. szczepienia którym rodzice, bądź opiekunowie są zobowiązani poddawać dzieci w terminach regulowanych w programach szczepień ochronnych. Nakładanie obowiązku szczepień ma więc na celu zapewnienie powszechności ich wykonywania, gdyż jak wyjaśniłam wcześniej jedynie uodpornienie ok. 95% populacji zapewnia

przerwanie występowania niektórych chorób zakaźnych w populacji. Wykaz szczepień obowiązkowych został podany w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wykazu obowiązkowych szczepień ochronnych oraz zasad przeprowadzania i dokumentacji szczepień (Dz.U. Nr 237 poz. 2018, z późn. zm.). Szczegółowe wytyczne merytoryczne dotyczące wykonywania szczepień ochronnych stanowiące Program Szczepień Ochronnych na 2007 rok (do czasu wydania nowych wytycznych obowiązuje również w 2008 r.) zawiera komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 27 marca 2007 r. w sprawie zasad przeprowadzania szczepień ochronnych przeciw chorobom zakaźnym w 2007 r. (Dz.Ur.MZ Nr 5, poz. 19.).

Każdorazowo przed włączeniem szczepienia do szczepień obowiązkowych rozpatrywane są następujące przesłanki uzasadniające nałożenie takiego obowiązku. Są to m.in.:

- Konieczność zwalczania chorób zakaźnych podlegających w świecie wykorzenieniu i zwalczanych na podstawie rekomendacji Światowej Organizacji Zdrowia (np. odry, choroby Heinego-Medina) zgodnie ze zobowiązaniem się Polski do współdziałania z WHO w wykorzenianiu chorób zakaźnych.
- Zwalczanie tych chorób zakaźnych, którym można efektywnie zapobiec w drodze szczepień (odporność populacyjna) np. szczepienie przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, błonicy, chorobie Heinego-Medina lub ograniczyć występowanie ciężkich postaci zakażeń np. szczepienia przeciw gruźlicy, różyczce, śwince.
- Szczepienia obowiązkowe dla osób z grup ryzyka szczególnie ciężkiego przebiegu zachorowań na choroby zakaźne, w celu zapobieżenia nie tylko ujemnym skutkom zdrowotnym dla osoby zakażonej, ale również służące ochronie ogółu społeczeństwa przed społecznymi skutkami występowania ciężko przebiegających zachorowań na choroby zakaźne, a związanych z koniecznością ponoszenia ze środków publicznych wydatków związanych m.in. z kosztami leczenia powikłań, świadczeniami związanych z niepełnosprawnością lub opieką nad przewlekle chorymi, zasiłkami pogrzebowymi itp.

Pan Senator T. Gruszka powołuje się w oświadczeniu na opinie bliżej nie określonych lekarzy, zgodnie z którymi to opiniami szczepienie dzieci niektórymi szczepionkami „przynosi więcej zagrożeń niż pożytku”. Jako przykład przytacza szczepienia dzieci przeciw gruźlicy. W odniesieniu do szczepień przeciw gruźlicy z opinią tą należy się częściowo zgodzić. W Polsce kierując się miarodajnymi opiniami ekspertów, w tym z Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie oraz Instytutu Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie, od roku 2006 całkowicie zaprzestano prowadzenia doszczepiania dzieci i młodzieży

przeciw gruźlicy. Tak więc obecnie szczepienia przeciw gruźlicy są wykonywane wyłącznie u noworodków.

Nie można się natomiast zgodzić ze stanowiskiem w sprawie zniesienia obowiązku szczepień przeciw wirusowi polio (chorobie Heinego-Medina), przeciw tężcowi lub przeciw błonicy. Udowodniona skuteczność szczepień w zapobieganiu ww. chorobom spowodowała, iż choroby te w Polsce niemal nie występują, zaś zachorowania u dzieci zostały całkowicie wyeliminowane. Zaprzestanie wykonywania szczepień przeciw tężcowi i błonicy spowodowałoby ponowne masowe występowanie zachorowań i zgonów na te choroby. Nie jest ponadto możliwe zaprzestanie wykonywania obowiązkowych szczepień przeciw polio. Wobec wykorzenienia tej choroby w Europie (zostało ogłoszone przez WHO w 2002 roku) konieczne jest szczepienie dzieci z zastosowaniem szczepionek inaktywowanych typu IPV, aby nie doszło do masowych zachorowań na tę wyjątkowo zakaźną chorobę w przypadku zawleczenia choroby do Polski z regionów świata, w których ta choroba nadal jeszcze występuje. Zaprzestanie wykonywania szczepień ochronnych przeciw polio będzie możliwe dopiero po ok. 10 latach od wykorzenienia tej choroby na całym świecie.

Ustalanie wykazu szczepień obowiązkowych należy do wyłącznych kompetencji Ministra Zdrowia. Będąc odpowiedzialną za zdrowie publiczne i kierując się merytorycznymi przesłankami do nakładania tego obowiązku wskazanymi na wstępie nie będę podejmowała działań dla postulowanego przez pana Senatora T. Gruszkę zniesienia obowiązku poddawania się szczepieniom przeciw gruźlicy, tężcowi, błonicy i chorobie Heinego-Medina. Obrona prawa ogółu społeczeństwa do ochrony przed zagrożeniami dla zdrowia publicznego oraz innymi ogólnospołecznymi skutkami związanymi z szerzeniem się chorób zakaźnych nie stoi bowiem w sprzeczności z zasadami demokratycznego państwa prawa i poszanowaniem praw jednostki.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
SEKRETARZ STANU
Krzysztof Grzegorek